

Никола Станевъ

Българската благодетелка — Леди Странгфордъ

Априлското възстание — 1876 г.

Презъ изтеклото лѣто тържествено се празнува навсѣкжде изъ България, около великолепни паметници, 60-годишнината отъ Априлското възстание. Направи се, великъ споменъ на геройски дѣла, извършени отъ храбри, ала невѣоржжени рай-бунтовници срещу зли потисници-друговѣрци. Борбата между раитѣ и агитѣ бѣ за свобода и право на българския народъ: да има своя държава, да се развива безъ спѣнка, да бжде господарь на дома си, на имота си, на името си. Българскитѣ момии и невѣсти трѣбваше веднажъ за винаги да се избавятъ отъ грабителскитѣ нокти на бейоветѣ и тѣхнитѣ синове. Поруганията надъ честъта на трудолюбивата българка трѣбваше да се прекжснатъ. Нито въ ранна утринъ, нито по жежка пладня, нито въ късна вечерь българскиятъ младежъ и българската девойка бѣха свободни да попѣятъ, да се повеселятъ на хоро, на тѣлка, на седѣнка, защото ги дебѣше пияна турска тайфа, която отъ невидѣлица се хвѣрляше върху тѣхъ, да ги граби, да ги оскѣрбява и да се гаври надъ тѣхнитѣ свети чувства.

Но всѣко зло има край. Робътъ възстана, кремъкликитѣ пушки загѣрмѣха. Боятъ бѣше неравенъ. Отъ една страна цѣла империя, вѣоржжени до зжби башибозуци, черкези, татари и какви не щещъ анадолци, зебеци, лазове, отъ друга страна — младежи сѣрдчени, ала неопитни, слабовѣоржжени или сѣвсемъ невѣоржжени, съ голи ржце, съ тояги и сѣкири, съ черешови топчета, безъ военни командири. Раитѣ полетѣха да мѣрятъ силитѣ си съ вѣковень, закоравѣль господарь, който